

5G için politikalar

Ülkemizde, eksik altyapısı, eksik insan kaynağı ve verilmemiş ilk yardım eğitimi nedeniyle **olağan bir doğa olayı bir felâkete dönüşebiliyor**. Bu eksik yanlarımızla, artık çoğu bilim insanı hem fikir, biz ancak olan olup bittikten, ölenler gittikten sonra “yaraları sarmaya” çalışıyoruz. Çok tekrarlamışımıdır, tepkisel (reaktif) olmayın, önlem alıcı (pro-aktif) olun diye. Çoğu zaman da “tamam yangını söndüreceğiz de, bir de yangın çıkmaması için önlemler alsak?” diye felaketleri önlemek için politikalar önermişimdir. Önlemek için politikalar üretemeyen, önerilenleri de uygulamasını beceremeyenler, “kader”, “fitrat”, “alın yazısı” gibi kendi kontrollerinde olmayan kavramlara sığınıyorlar. Önlemeyi bir kenara bırakalım, gelin, **felakete dönüşmüş bir doğa olayı karşısında daha fazla can kurtarmak** için “yara sarma” kapsamında yapabileceklerimize bakalım.

Âfet zamanı iletişim

Silivri açıklarında olan **depremde cep telefonu şebekeleri düğüm oldu**. Bunun üzerine, birileri, ellerine sağlık, şebekeyi yüklemeyen, SMS üzerinden çalışan, tek tuşla, önceden belirlenmiş telefonlara “İyiyim / güvendeyim” gibi bir sağlık mesajı ile buldukları yerin koordinatlarını gönderen bir uygulama geliştirmişler. Böyle bir uygulama tüm şebeke ayakta iken, telefon trafiğinde yığılmayı önler. Ama ya şebeke de hasar görmüşse? O zaman bırakın insanların bir diğerine haber vermesini, **yardım isteyenlerin yardım kurumlarına ulaşması, hattâ yardım kurumları personelinin kendi aralarında ve diğer kurumların personeli ile iletişimi zora girebilir**. Bunu başımıza gelmeden göremeyeceğiz. Ama, başımıza gelmeden önlemimizi alırsak, önlemi alındığı için başımıza gelmez. Yapılacak iş çok karmaşık değil. Bu konuda bir politika oluşturalım, ve siyasi düşüncelerle büyük olasılık önümüzdeki sene ihalesi yapılacak 5G için, şebeke ağır hasar görse bile elde kalan iletişim olanaklarının başta AFAD, UMKE, AKUT gibi yardım ve arama kurtarma güçlerine öncelikli olarak kullanılmasını sağlayalım. Devletin bu iş için yatırım yapması, kendi bağımsız iletişim şebekesini kurması da gerekmez.

Politika önerisi

İlk başta yapılacak şey, tüm dünyada ortak olarak geçerli olan **5G standardına**, afet yönetimi için, bizim ülkemizin özel deprem tehlikesini dikkate alarak **“Türkiye’ye has ek özellikler” ilâve etmek**. Bu standartları oluşturan çalışma platformları ile standartları yayınlayan ITU – International Telecommunications Union, usulüne göre yapılmış önerileri kabul ederler. Yeter ki, bu özellikleri taşımayan cep telefonu bizim şebekemizde ve bu özellikleri taşıyanlar diğer şebekelerde sorunsuz çalışsın. Çeyrek asır önce **DECT standardına böyle bir ek yaptırmıştım**. Kaldı ki, 10 seneden fazla oluyor, Binali Yıldırım’ın isteği ile, deniz taşıtlarının trafiğini yöneten **“AIS” sistemine TSE tarafından ek özellikler içeren ama dünyanın gerisi ile uyumlu bir Türk Standardı da getirdik**. Bununla, bu sistemin ülkemiz balıkçılığına olumsuz etkisini kaldırdık ve mazot kaçakçılığını önleme yeteneği kazandırdık. İlk yayınlanacak 5G standardına (bunlara “release” deniyor) yetişmez ama bir sonrakine yetiştirebiliriz; ek özelliklerin biri, hasar görmüş ve kapasitesi düşmüş şebekede iletişim önceliğinin yardım kurumlarına sağlanması olabilir. GSM üreticilerimiz, BTK ve iki yerli teçhizat üreticisi (ULAK AŞ ve HTK – Haberleşme Teknolojileri Kümesi) bu nasıl oluşturulur, bakabilirler. Oluşturacağımız çözümü, sıradaki “release” içerisine “opsiyonel özellik” olarak ekleriz, yayınlanır. Ülkemizde 5G ihalesine çıkılırken de bu opsiyonel özellik, ihale şartı olarak istenir.

Bir de bakarsınız, bir taşla iki kuş vurmuşuz. Bizim teçhizat üreticilerimizden başka kimse bu “opsiyonel özelliğe” yatırım yapmadığı için ortada yalnızca yerli ürünler var ve tüm baz istasyonları bunlardan karşılanıyor. Ne demeli? **“Aç tavuk kendini darı ambarında görmüş”**